

BIZNES LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISHDA TIJORAT BANKLARI ISHTIROKI

Razzaqov Jasur Xamraboevich

*iqtisodiyot fanlari bo'yicha
falsafa doktori (PhD),
moliya kafedrasida dosenti
Toshkent moliya instituti.*

E-mail: razzaqovjasur70@gmail.com

ORCID:0000-0002-7686-8000

Annotatsiya

Maqolada biznes loyihalarini moliyalashtirishda tijorat banklari ishtirokining tashkiliy jihatlari, biznes loyihalarini moliyalashtirishda tijorat banklarining ishtiroki, ahamiyati, o'ri, tashkiliy jihatlari hamda moliyalashtirish shakllari borasidagi mahalliy hamda xorijiy olimlarning qarashlari hamda ularning bu masalaga yondashuvlari yoritilgan. Biznes loyihalarini moliyalashtirishda tijorat banklari ishtirokining tashkiliy jihatlari O'zsanoatqurilishbank ATB misolida tahlil qilingan hamda xorijiy kredit liniyalari asosida moliyalashtirishning shartlari va ko'rsatkichlari tadqiq qilingan. Amalga oshirilgan tahlillar asosida tegishli xulosalar va takliflar shakllantirilgan.

Kalit so'zlar: loyiha, biznes loyihasi, biznes loyihalarini moliyalashtirish, tijorat banklari, kredit, garov, kredit liniyasi, sindikatlashgan kredit.

УЧАСТИЕ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ В ФИНАНСИРОВАНИИ БИЗНЕС-ПРОЕКТОВ

Раззаков Жасур Хамрабаевич

*канд. экон. наук
доцент кафедры финансов
Ташкентский финансовый институт
E-mail: razzaqovjasur70@gmail.com
ОРЦИД:0000-0002-7686-8000*

Аннотация

В статье освещены взгляды и подходы отечественных исследователей и зарубежных ученых относительно участия, значения, роли, организационных аспектов и форм финансирования коммерческих банков в финансировании бизнес-проектов. Проанализированы организационные аспекты участия коммерческих банков в финансировании бизнес-проектов на примере АКБ «Узсаноатқурилишбанк», изучены условия и показатели финансирования на

основе иностранных кредитных линий. В результате проведенного анализа сформированы соответствующие выводы и предложения.

Ключевые слова: проект, бизнес-проект, финансирование бизнес-проектов, коммерческие банки, кредит, залог, кредитная линия, синдицированный кредит.

PARTICIPATION OF COMMERCIAL BANKS IN THE FINANCING OF BUSINESS PROJECTS

Razzakov Zhasur Khamraboevich

*Candidate of Economics, Associate
Professor of the Department of Finance
Tashkent institute of Finance*

E-mail: razzaqovjasur70@gmail.com

ORCID:0000-0002-7686-8000

Abstract

In this article, the views and approaches of local researchers and foreign scientists regarding the participation, importance, role, organizational aspects and financing forms of commercial banks in financing business projects are highlighted in the study of the organizational aspects of the participation of commercial banks in financing business projects. The organizational aspects of the participation of commercial banks in financing business projects are analyzed on the example of Uzsanoatqurilishbank JSB and the conditions and indicators of financing based on foreign credit lines are studied. On the basis of the performed analysis, appropriate conclusions and proposals are formed.

Keywords: project, business project, financing business projects, commercial banks, loan, collateral, credit line, syndicated loan.

Kirish

Biznes loyihalarini moliyalashtirish biznes faoliyatini rivojlantirishdagi aosisiy jihat sifatida xizmat qilmoqda. Xalqaro amaliyotda biznes vakillarining biznes g'oyani moliyalashtirishda qiyinchiliklarga duch kelishi hamda yetarli kapital jalb qila olmasligi natijasida biznes faoliyatini samarali tashkil eta olmasligi holatlari tez-tez uchraydi. Mazkur masalani ijobiy hal qilish maqsadida so'nggi o'n yilliklarda biznes loyihalarini moliyalashtirishning yangi usullari va shakllari yuzaga keldi. Shunga qaramasdan kompaniyalar biznes loyihalari moliyalashtirishning an'anaviy usullaridan, jumladan, tijorat banklari kreditlaridan hanuzgacha keng miqyosda foydalanib kelmoqda va mazkur holatni xorijiy

mamlakatlar tajribasida ham, milliy amaliyotda ham kuzatish mumkin. Biznes loyihalarini moliyalashtirishda tijorat banklari ishtirokini o‘rganish orqali ta’kidlash lozimki, mazkur moliyalashtirish shaklidan ancha yillardan beri foydalanilayotganligiga qaramasdan turli darajada rivojlanayotgan iqtisodiyotlarda biznes loyihalari moliyalashtirishda tijorat banklarining mablag‘laridan foydalanish shartlari hamda imkoniyatlari turlicha shakllangan. Shu boisdan mamlakatimizda tijorat banklarining biznes loyihalarini moliyalashtirishdagi ishtirokining tashkiliy jihatlarini o‘rganish dolzarblik kasb etadi.

Adabiyotlar sharhi

Tijorat banklari biznes loyihalarini moliyalashtirishda asosiy ishtirokchilardan hisoblanganligi sababli ko‘plab xorijiy va mahalliy iqtisodchi olimlar tomonidan tijorat banklarining biznes loyihalarini moliyalashtirishdagi ahamiyati, roli, mazkur jarayonga ta’sir etuvchi omillar kabilar bo‘yicha tadqiqotlar olib borilmoqda. J. Kensinger va J. Martin o‘z tadqiqotlarida biznes loyihalarini moliyalashtirishda tijorat banklarining ishtirokini yoritgan. Ularning fikricha xalqaro amaliyotda xorijiy tijorat banklari “... faol investorlar bo‘lib kelgan va ular uchun loyihalarni moliyalashtirish mavjud an’anaviy amaliyotni kengaytirish hisoblanadi” [1].

K. Ganbat va boshqalarning fikricha, “... keyingi paytlarda jahon amaliyotidan kelib chiqqan holda tijorat banklarining kapitali ekologik loyihalarini moliyalashtirishning muhim manbai hisoblanadi. Loyihaviy moliyalashtirishning o‘ziga xos xususiyatlaridan biri investitsiya loyihalarini moliyalashtirishning turli manbalari, vositalari va usullaridan, jumladan, bank kreditlari, aksiyalar emissiyasi, obligatsiyalar, lizing, o‘z mablag‘lari va hokazolardan keng foydalanish imkoniyatidir. Loyihaviy moliyalashtirish uchun qarz mablag‘lari ikki asosiy manba: tijorat banklari va obligatsiyalar investorlari tomonidan taqdim etiladi” [2]. Ta’kidlash lozimki, uzoq yillardan beri tijorat banklari loyihalarni moliyalashtirishning an’anaviy va ishonchli manbalaridan biri sifatida keng foydalanilmoqda.

Ta’kidlash kerakki, “Biznes loyihalarini moliyalashtirishda mablag‘lar, asosan, tijorat banklari va boshqa moliya institutlari tomonidan beriladi hamda mazkur mablag‘lar, odatda, loyihaning asosiy aktivlari hisobiga sekyuritizatsiya qilinadi. Kapital jalb qiluvchilar quyidagilarga harakat qilishadi: xavfsiz daromad chegarasi bilan qarz to‘lashni moliyalashtirishi mumkin bo‘lgan taxminiy pul oqimlari, majburiyatni bajarish uchun investorlardan yetarli miqdorda aksiya ulushi orqali kapital jalb qilish, xarajatlarning oshib ketishi kabi muayyan

muammolar yuzaga kelganda investorlarga murojaat qilish va mablag‘lardan foydalanish va loyihani boshqarishni ta‘minlash uchun shartlarni belgilash. Qisqa muddatli moliyalashtirish manbalariga tayanadigan tijorat banklari uzoq muddatga qat‘iy foiz stavkalari bo‘yicha kredit berishni istamasalar-da, ular suzib yuruvchi va qat‘iy belgilangan foiz stavkalari kombinatsiyasi orqali moliyalashtirishni tashkil qilishlari mumkin. Mazkur holat loyihaning foiz riskini kamaytiradi” [3]. Biznes loyihalarini moliyalashtirishdagi yuqorida ta‘kidlab o‘tilgan o‘ziga xosliklar mazkur jarayonning murakkabligini aks ettirish bilan bir qatorda yirik tijorat banklari uchun qiziqarli investitsion jarayon bo‘lib qolayotganligini ko‘rsatmoqda.

E. Yescombe biznes loyihalarini moliyalashtiruvchilar orasida mahalliy tijorat banklari ishtirok etishining ahamiyatiga to‘xtab o‘tgan. Uning fikricha, “... ma‘lum bir davlatdagi loyiha o‘z mablag‘larini mazkur mamlakatda faoliyat yurituvchi banklardan jalb qilgani ma‘qul. Birinchidan, ular mahalliy sharoitni yaxshi tushunadi. Ikkinchidan, moliyalashtirish mamlakat valyutasida taqdim etilishi natijasida valyuta risklarining oldi olinadi. Shu sababli rivojlangan mamlakatlarda loyihalar, odatda, mahalliy banklar yoki tegishli mamlakatda filiallari yoki sho‘ba korxonalarini bo‘lgan xorijiy banklar tomonidan moliyalashtiriladi. Bu jarayon loyihalarni moliyalashtirish bozorining eng katta qismini tashkil qiladi” [4]. Demak, mahalliy tijorat banklarining biznes loyahasini moliyalashtirishda ishtirok etishi xorijiy tijorat banklari va boshqa moliyalashtiruvchi moliyaviy institutlar tomonidan e‘tiborga olinadi.

Bosqa bir manbada shunday deyiladi: “Ko‘pgina loyihalarning keng ko‘lamligi ularni bitta bank (qarz beruvchi) tomonidan moliyalashtirilmasligini taqozo qiladi va shuning uchun ko‘p hollarda loyihalarni moliyalashtirish uchun banklar (qarz beruvchilar) sindikatlari tuziladi. Xalqaro miqyosga ega bo‘lgan loyihada banklar (qarz beruvchilar) guruhi turli mamlakatlardan bo‘lishi mumkin. Moliyalashtirishda ishtirok etuvchilar orasida mahalliy banklar bo‘lishi deyarli aniq bo‘ladi. Bu xorijiy banklar manfaati hamda mahalliy banklarning ishtirok etish istagidan kelib chiqadi. Odatda, yirik sindikatlangan kreditlarda bo‘lgani kabi loyiha krediti kichikroq tashkilotchi banklar guruhi tomonidan tartibga solinadi. Ko‘pincha tashkillashtiruvchi banklar kredit shartnomasining dastlabki imzolovchilari bo‘lib, keyinroq sindikatlangan kreditlar bilan ishtirok etishi mumkin” [5].

B. Holmgren va K. Lindhining ta‘kidlashicha, “... tijorat banklari 1930-yillardan boshlab loyihalarni moliyalashtirishda faol rol o‘ynadi. Muddati 10 yildan kam bo‘lgan davrni qamrab oluvchi loyihalarda hozirda bank kreditlari loyihalarni moliyalashtirishning eng yirik manbai hisoblanadi. Loyiha

tashkilotchilari, odatda, tijorat banklaridan qurilishni moliyalashtirish va doimiy moliyalashtirishni so‘rashadi. Xalqaro tijorat banklarining sindikatlari ko‘pincha katta hajmdagi kreditlarni beradi, bunda bir qator banklar mijozga bir xil shartlarda kredit berish majburiyatini oladi. Kreditni sindikatlashning afzalligi shundaki, katta miqdordagi mablag‘ni jalb qilish mumkin. Kamchiligi esa sindikatlangan kreditlar, odatda, obligatsiyalarning qat‘iy stavkali foizlaridan ko‘ra yuqori o‘zgaruvchan stavkali foizlarda taqdim etiladi” [6]. Bugungi kunda tijorat banklari tomonidan biznes loyihalarini moliyalashtirishda sindikatlashgan kreditlardan foydalanish tijorat banklarining risklarini diversifikatsiyalashga imkon yaratadi.

B. Mamatov va boshqalarning fikricha, “... loyihaviy moliyalashtirishda turli investor va kreditorlarning mablag‘lari ishtirok etib, mablag‘larning sindikatlashuvi ro‘y beradi. Shu jihatdan ham loyihaviy moliyalashtirishni sindikatlashgan kreditlashtirish, deb atashimiz ham mumkin. Hozirda yevrokredit bozorida harakat qiluvchi bank sindikati va konsorsiumlarining loyihalarni moliyalashtirishdagi roli kundan kunga o‘sib bormoqda. Mamlakatimizda investitsiya loyihalarini moliyalashtirishda ham yevrokreditlar va boshqa rivojlangan xorij banklarining kreditlari, xorijiy mablag‘lari, respublika aksiyadorlik tijorat va xususiy banklarining kreditlari ishtirok etmoqda” [7].

L. Sabirova va N. Xanova o‘z tadqiqotlarida biznes loyahasini moliyalashtirishdagi ayrim jihatlarga to‘xtab, kuyidgilarni ta’kidlaydi: “Investitsion loyihalarni moliyalashtirishni tashkil etish kompaniya va loyiha rahbari uchun anchagina keng ko‘lamli, mehnat talab qiladigan, uzoq va mas’uliyatli jarayondir. Bu jarayon, ayniqsa, investitsiya loyihalarini amalga oshirish tajribasiga ega bo‘lmagan korxonalar uchun qiyin. Shu bilan birga, loyiha tashabbuskorlari oldida turgan dolzarb masalalardan biri optimal moliyalashtirish sxemalarini ishlab chiqish hisoblanadi. Bu loyihaning har bir bosqichida ijobiy sof pul oqimi va mablag‘lar qoldig‘ini olish imkonini beradi, natijada investitsiya loyihaning maqsadga muvofiqligini ta’minlaydi. Bu yerda professional maslahatchilarning yordami, ayniqsa, muhimdir” [8].

Yuqoridagi tadqiqotchilarning fikrlarini inobatga olgan holda ta’kidlash mumkinki, biznes loyihalarini moliyalashtirishda tijorat banklarining ishtiroki muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur jarayonda tijorat banklari sindikatlashgan kreditlardan foydalanishga e’tibor qaratish lozim, chunki bu orqali tijorat banklari risklarni diversifikatsiyalash imkoniyatiga ega bo‘ladi.

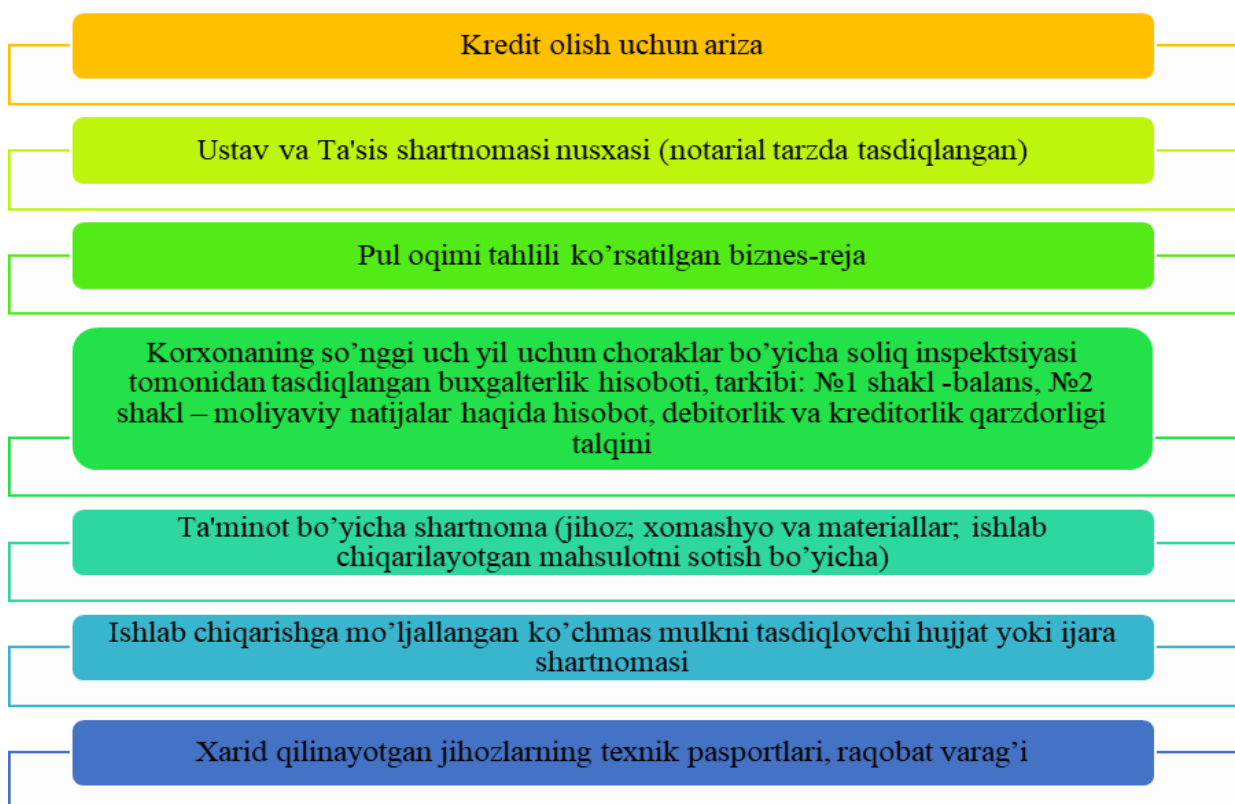
Tahlil va natijalar

Biznes loyahasini moliyalashtirishda tijorat banklari ishtirokini tahlil

qiladigan bo‘lsak, mamlakatimizda tijorat banklari tomonidan loyihalarni moliyalashtirish bo‘yicha kreditlar ajratilayotganligi kuzatish mumkin. Tijorat banklarining biznes loyihasini moliyalashtirishdagi ishtirokini tahlil qilishda ko‘rish mumkinki, biznes loyihalarini ko‘rib chiqish uchun bir qator hujjatlar talab etiladi (1- chizma).

1-chizma.

O‘zsanoatqurilishbank ATBda biznes loyihalarini ko‘rib chiqish uchun zarur bo‘lgan hujjatlar*

*O‘zsanoatqurilishbank ATBning rasmiy sayti ma’lumotlari

<https://sqb.uz/uz/business/investitsion-loyihalarni-moliyalashtirish/>

Chizma ma’lumotlaridan ko‘rish mumkinki, O‘zsanoatqurilishbank ATBda biznes loyihalarini ko‘rib chiqish uchun zarur bo‘lgan hujjatlarga kredit olish uchun ariza, ustav va ta’sis shartnomasi nusxasi, pul oqimi tahlili ko‘rsatilgan biznes-reja, korxonaning so‘nggi uch yil uchun choraklar bo‘yicha soliq inspeksiyasi tomonidan tasdiqlangan buxgalterlik hisobotlari, ta’minot bo‘yicha shartnoma, ishlab chiqarishga mo‘ljallangan ko‘chmas mulkni tasdiqlovchi hujjat yoki ijara shartnomasi, xarid qilinayotgan jihozlarning texnik pasportlari va raqobat varag‘i kabi hujjatlar kiradi.

Biznes loyihalarini moliyalashtirishda har bir tijorat banki tomonidan moliyalashtirishning o‘ziga xos shartlari ishlab chiqiladi. Milliy amaliyotimizda ham tijorat banklari faoliyatida loyihalarni moliyalashtirish uchun kredit

berilishining shartlari mavjud bo‘lib, mazkur shartlarni O‘zsanoatqurilishbank ATB misolida tahlil qilamiz (2- chizma).

2- chizma.

O‘zsanoatqurilishbank ATBda investitsiyaviy loyihalarni moliyalashtirish uchun kredit berilishining asosiy shartlari*

Investitsiyaviy loyihalarni moliyalash uchun kredit berilishi qarzlarni qoplash vositasi sifatida asosan pul oqimini va loyiha daromadlarini nazarda tutadi

Investitsiyaviy loyihalarni moliyalash uchun kreditlar milliy va xorijiy valyutada naqd pulsiz shaklda beriladi

Investitsiyaviy loyihalarni moliyalash faqat O‘zbekiston Respublikasi rezidentlariga taqdim etiladi

Kredit hisobidan xarid qilinadigan mulk, u likvid bo‘lgani taqdirda ushbu kredit bo‘yicha garov predmeti hisoblanadi

Kreditdan foydalanish muddati loyihaning qoplanishidan kelib chiqib belgilanadi

Foiz stavkasi hajmi kredit shartomasi asosida o‘zaro kelishilgan holda belgilanadi

Kreditning va u bo‘yicha foizlarning to‘lanishi prognoz qilinayotgan pul oqimini hisobga olgan holda to‘lov jadvali asosida amalga oshiriladi.

*O‘zsanoatqurilishbank ATBning rasmiy sayti ma’lumotlari.

<https://sqb.uz/uz/business/investitsion-loyihalarni-moliyalashtirish/>

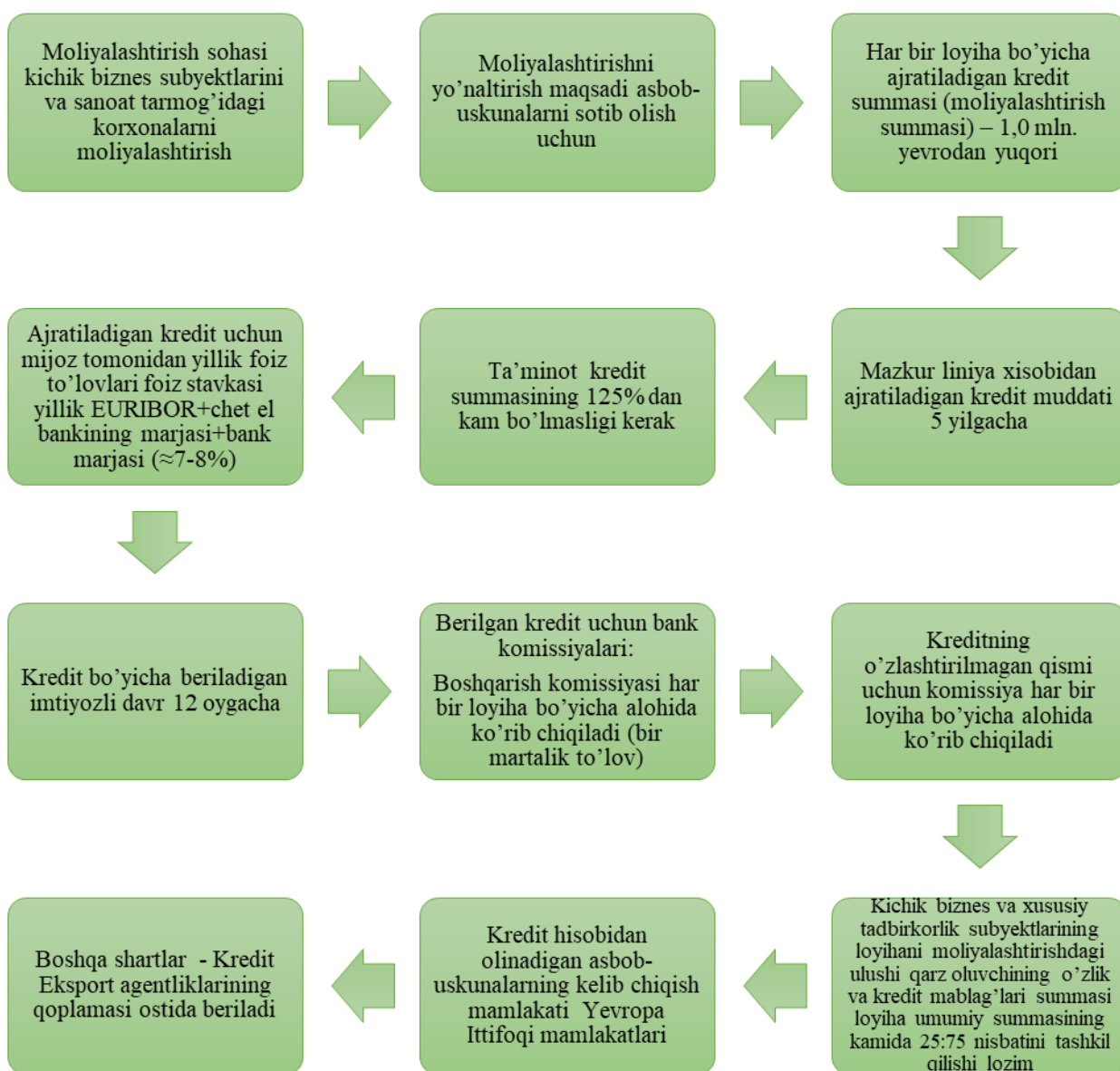
O‘zsanoatqurilishbank ATBda investitsiyaviy loyihalarni moliyalashtirish uchun kredit berilishining asosiy shartlariga investitsiyaviy loyihalarni moliyalash uchun kredit berilishi qarzlarni qoplash vositasi sifatida asosan pul oqimini va loyiha daromadlarini nazarda tutishi, investitsiyaviy loyihalarni moliyalash uchun kreditlar milliy va xorijiy valyutada naqd pulsiz shaklda berilishi, investitsiyaviy loyihalarni moliyalash faqat O‘zbekiston Respublikasi rezidentlariga taqdim etilishi, kredit hisobidan xarid qilinadigan mulk, u likvid bo‘lgan taqdirda ushbu kredit bo‘yicha garov predmeti hisoblanishi, kreditdan foydalanish muddati loyihaning qoplanishidan kelib chiqib belgilanishi, foiz stavkasi hajmi kredit shartomasi asosida o‘zaro kelishilgan holda belgilanishi, kreditning va u bo‘yicha foizlarning to‘lanishi prognoz qilinayotgan pul oqimini hisobga olgan holda to‘lov jadvali asosida amalga oshirilishi kabilarni kiritish mumkin.

Biznes loyihalarini moliyalashtirishda kredit berish shartlari tijorat banklari tomonidan jalb qilingan kredit liniyalarining xususiyatlari va ko‘rsatkichlariga ham

bog‘liq. O‘zsanoatqurilishbank ATBga Kommersbank (Germaniya)dan jalb qilingan kredit liniyasini tahlil qilish orqali mazkur tijorat banki misolida mamlakatimizda biznes loyihalarini moliyalashtirishda tijorat banklari ishtirokini kuzatish mumkin (3-chizma).

3-chizma.

O‘zsanoatqurilishbank ATB tomonidan jalb qilingan Kommersbank (Germaniya) kredit liniyasi ko‘rsatkichlari (xorijiy valyutada)*

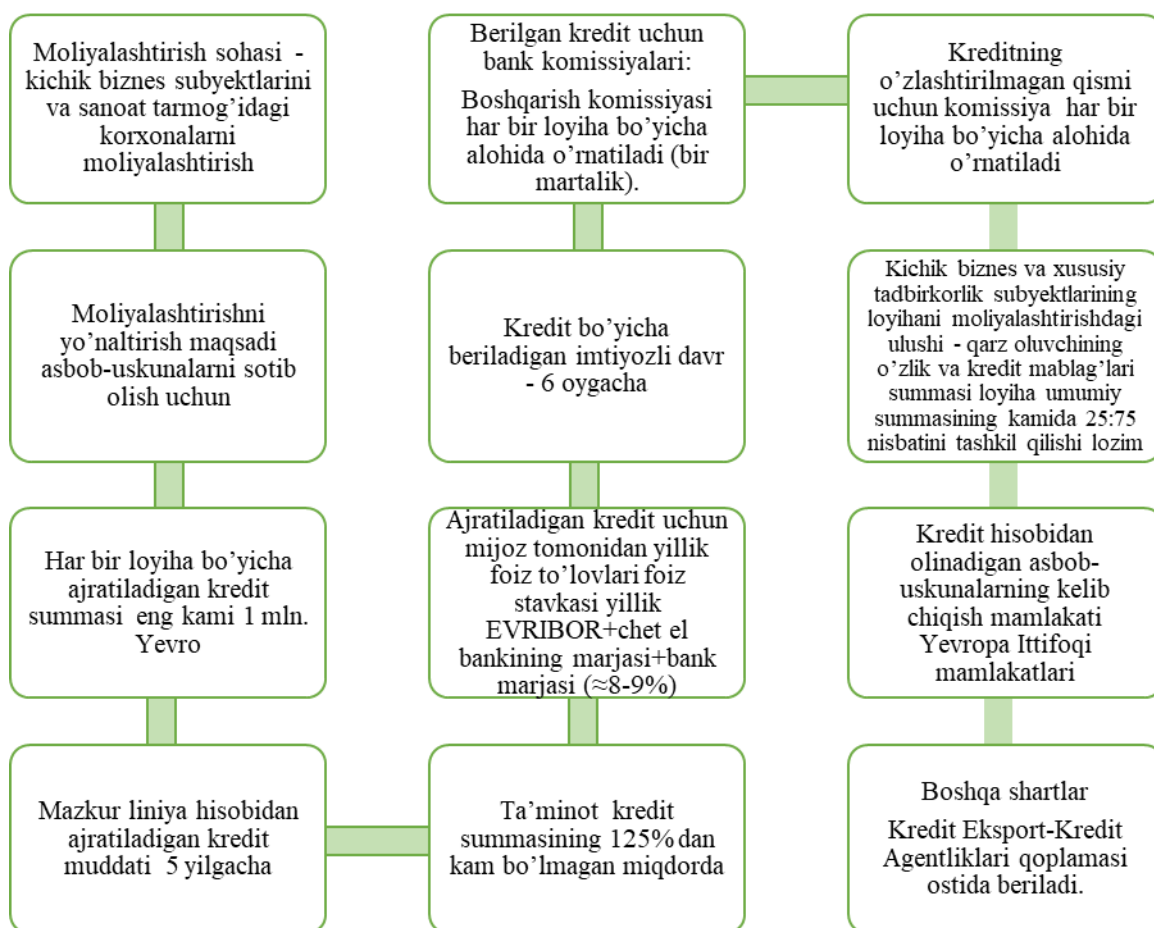
*O‘zsanoatqurilishbank ATBning rasmiy sayti ma’lumotlari asosida muallif tomonidan shakllantirilgan.

O‘zsanoatqurilishbank ATB tomonidan jalb qilingan Kommersbank (Germaniya) kredit liniyasi ko‘rsatkichlari quyidagilarni qamrab olgan: moliyalashtirish sohasi kichik biznes subyektlarini va sanoat tarmog‘idagi

korxonalarni moliyalashtirishni qamrab oladi; kredit mablag‘lari asbob-uskunalarni sotib olish maqsadida yo‘naltiriladi; har bir loyiha bo‘yicha ajratiladigan kredit summasi jami 1 mln. yevrodan yuqori bo‘ladi; mazkur liniya hisobidan ajratiladigan kredit muddati 5 yilgacha belgilangan; ta‘minot kredit summasining 125 foizidan kam bo‘lmasligi shart; ajratiladigan kredit uchun mijoz tomonidan yillik foiz to‘lovlari foiz stavkasi yillik EURIBOR+chet el bankining marjasi+bank marjasi ($\approx 7-8\%$) hajmida belgilanadi; kredit bo‘yicha beriladigan imtiyozli davr 12 oygacha belgilanadi hamda boshqalar.

4-chizma.

O‘zsanoatqurilishbank ATB tomonidan jalb qilingan Rayffayzenbank (Avstriya) kredit liniyasining moliyalashtirish shartlari (xorijiy valyutada)*

*O‘zsanoatqurilishbank ATBning rasmiy sayti ma‘lumotlari asosida muallif tomonidan shakllantirilgan.

O‘zsanoatqurilishbank ATB tomonidan jalb qilingan Rayffayzenbank (Avstriya) kredit liniyasining moliyalashtirish shartlari ham Kommersbank (Germaniya) kredit liniyasi shartlariga o‘xshash bo‘lib, asosiy farqi ajratiladigan

kredit uchun mijoz tomonidan yillik foiz to'lovlari foiz stavkasi yillik EVRIBOR+chet el banking marjasi+bank marjasi ($\approx 8-9\%$) hajmida va kredit bo'yicha beriladigan imtiyozli davr 6 oygacha ekanligida ekanligini kuzatish mumkin (4-rasm). Boshqa shartlar Kommersbank (Germaniya) kredit liniyasi shartlari bilan deyarli bir xil ekanligini berilgan ma'lumotlardan ko'rish mumkin.

Xulosa

Biznes loyihalarini moliyalashtirishda tijorat banklarining ishtirokini o'rganish asosida quyidagi xulosalar shakllantirilgan.

1. Biznes loyihalarini moliyalashtirishda mablag'lar, asosan, tijorat banklari tomonidan taqdim etiladi. Mazkur jarayonda jalb qilingan mablag'lar loyihaning aktivlari hisobiga sekyuritizatsiya qilinadi. Qisqa muddatli moliyalashtirish manbalariga tayanadigan tijorat banklari uzoq muddatga qat'iy foiz stavkalari bo'yicha kredit berishni istamasalar-da, ular suzib yuruvchi va qat'iy belgilangan foiz stavkalari kombinatsiyasi orqali moliyalashtirishni tashkil qilishlari mumkin. Natijada mazkur holat loyihaning foiz riskini kamaytiradi.

2. Aksariyat biznes loyihalarining keng ko'lamliligi ularni bitta bank (qarz beruvchi) tomonidan moliyalashtirish imkoniyatini pasaytiradi. Shu sababli aksariyat hollarda loyihalarni moliyalashtirish uchun banklar (qarz beruvchilar) sindikatlari tuziladi. Xalqaro miqyosdagi loyihalarda banklar (qarz beruvchilar) guruhi turli mamlakatlardan bo'lishi mumkin hamda moliyalashtirishda mahalliy banklar ishtiroki deyarli aniq bo'ladi. Mazkur holat xorijiy banklar uchun ishonchlilikni ham ta'minlashga xizmat qiladi.

3. Xalqaro tajribadan kelib chiqqan holda aytish mumkinki, biznes loyihalarini moliyalashtirishda sindikatlashgan kreditlardan foydalanish amaliyotda tez-tez uchraydi. Sindikatlashgan kreditlash amaliyoti katta miqdordagi mablag'ni jalb qilish imkoniyatini taqdim etadi. Natijada, biznes loyihasini amalga oshirish jarayonida kapital yetishmovchiligi bilan bog'liq muammolarni bartaraf etish mumkin bo'ladi.

4. Milliy amaliyotni o'rganish natijasida ta'kidlash mumkinki, tijorat banklarida biznes loyihalarini moliyalashtirish maqsadida xorijiy kredit liniyalari asosida taqdim etilayotgan xorijiy valyutadagi kreditlar foiz stavkalari xalqaro amaliyotdagiga nisbatan yuqori deyishimiz mumkin. mazkur holat xorijiy banklarning milliy bozorga qiziqishini oshirishga xizmat qilsa, mahalliy biznes vakillari uchun valyuta riskining yuzaga kelishiga sabab bo'ladi, deyish mumkin. Shu boisdan xorijiy kredit liniyalari asosida xorijiy valyutada kredit olishda kapital bahosini hamda biznes loyihalarining daromadliligini to'g'ri prognoz qilish lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. John W. Kensinger, John D. Martin. Project Finance: Raising Money the Old-Fashioned Way. // Journal of Applied Corporate Finance 1(3), April 2005. – p. 69.
2. Khaliun Ganbat, Inessa Popova, Ivan Potravnyy. Impact Investment of Project Financing: Opportunity for Banks to Participate in Supporting Green Economy. // Baltic Journal of Real Estate Economics and Construction Management, № 4, November 2016. – p. 72.
3. Project finance in developing countries: IFC’s lessons of experience // International Finance Corporation, Washington, D.C., 1999. – p. 9.
4. E. R. Yescombe. Principles Project Finance. // An Imprint of Elsevier, 525 B Street, Suite 1900, San Diego, California, USA, 2002. – p. 24.
5. A Guide to Project Finance // Dentons, 2013. – 18 p.
<https://www.dentons.com/~media/6a199894417f4877adea73a76caac1a5.ashx>
6. Björn Holmgren, Karin Lindh. Project Finance - Finding the right sources of funding. // Avdelning, Institution Division, Department Ekonomiska Institutionen, Linköping, 2002. – p. 32.
7. B.Mamatov, D.Xujamkulov, O.Nurbekov. Investitsiyalarni tashkil etish va moliyalashtirish. // Darslik. T.: Iqtisod-Moliya, 2014. – 456-457 bb.
8. Sabirova L., Xanova N. Investitsion konsaltingni rivojlantirish – muvaffaqiyatli investitsion loyihalaririni jadallashtirish omili sifatida // Экономика и финансы (Узбекистан). 2023. №2 (162). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/investitsion-konsaltingni-rivojlantirish-muvaffaqiyatli-investitsion-loyihalaririni-jadallashtirish-omili-sifatida> (дата обращения: 24.07.2023).
9. O‘zsanoatqurilishbank ATBning rasmiy sayti ma’lumotlari.
<https://sqb.uz/uz/business/investitsion-loyihalarni-moliyalashtirish/>